

GEZ

KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO

3. Miejscowość

GRZYBINY

1. Nazwa

gorzelnia w zespole folwarcznym

2. Czas powstania

1903r.

8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

4. Adres

Grzybiny 33
13-214 Uzdrawo

5. Przynależność administracyjna

województwo:
warmińsko-mazurskie

powiat:
działdowski

gmina:
Działdowo

6. Formy ochrony
**Ustawa z d. 23.07.2003 o
ochronie zabytków i opiece
nad zabytkami (art. 7)**

- wpis do rejestru zabytków:
decyzja KI.III 5340-8/97
z dnia 15.07.1997

- ustalenia ochrony w MPZP
Gminy Działdowo - Uchwała nr
V/27/03 Rady Gminy Działdowo
z d. 21.02.2003

**Ustawa z d. 07.07.1994 Prawo
budowlane (art. 39. ust. 3)**

- Gminna Ewidencja Zabytków

7. Opracowanie karty adresowej

autor: Anna Majewska

data: listopad 2012r.

podpis:

9. Fotografia dodatkowa

10. Opis architektoniczny

Budynek jest elementem zespołu dworsko-folwarcznego. W skład zespołu wchodzi rozległe podwórze gospodarcze zajmujące zachodnią część obszaru założenia, leżący na zachód od niego park krajobrazowy oraz kolonia mieszkaniowa z domami mieszkalnymi i budynkami gospodarczymi położonymi po południowej stronie drogi wiejskiej odbiegającej od szosy w kierunku zachodnim; kompozycja części zachodniej geometryczna - zwarta - zamknięta, a kolonii mieszkaniowej osiowa - otwarta. Podwórze gospodarcze założone zostało na planie zbliżonym do prostokąta o przewężonej części północnej; na teren podwórza prowadzą dwie bramy wjazdowe: główna usytuowana od wschodu, tj. od strony szosy oraz boczna - południowa, łącząca dziedziniec z kolonią mieszkaniową.

Od strony północnej podwórze zamyka budynek gorzelnii ustawiony kalenicowo na linii wschód - zachód, założony na planie prostokąta, wymurowany z pełnej cegły wypalanej, spoinowany, posadowiony na podwalinie z kamienia polnego oblicowanego kamieniem łamanym, dwukondygnacyjny, podpiwniczony, o użytkowym poddaszu, nakryty niskim, dwuspadowym dachem, do jego wschodniej ściany dostawiono trzykondygnacyjną wieżę nakrytą dachem dwuspadowym, a do zachodniej parterowy, nie podpiwniczony magazyn wyrobów gotowych nakryty dachem pulpitowym, rozbudowany współcześnie w kierunku zachodnim; od strony północno - zachodniej do gorzelnii przylega parterowy budynek kotłowni, murowany z cegły wypalanej, częściowo otynkowane, nakryty dachem pulpitowym, z kominem ceglany dostawionym od północnego - wschodu. Elewacje ceglane, dekoracyjnie opracowane horyzontalnie gzymsami i wertykalnie lizenami. Otwory okienne i drzwiowe zamknięte łukiem odcinkowym. Okna ze szczebliną przemysłową. Okna częściowo wtórne PCV. Drzwi deskowe i płycinowo ramowe. Częściowo zachowane wyposażenie (kocioł parowy dwuwalczakowy z 1923r. firmy H.Paockscha).

11. Stan zachowania

Zachowana bryła budynku i opracowanie elewacji. Stolarka częściowo wtórna a częściowo pierwotna zniszczona. Częściowo zachowane wyposażenie.

12. Historia miejscowości lub obiektu

Istnienie Grzybin (*Groß Grieben*) sięga 1308r. Właścicielem był Konrad von Griffen. W 1579r. majątek w części związany był z folwarkiem, reszta podzielona między chłopów. Istniał katolicki kościół, który po 1525r. przejęty został przez luteran, później rozebrany. W rejonie wioski działała również niewielka mennica założona jeszcze w XV wieku. W 1861r. majątek w Grzybinach i Grzybinkach obejmował 21 i 5 domów. Najstarsza informacja o istnieniu folwarku we wsi pochodzi z 1579r, obecną formę uzyskał XVIII/XIXw. Rodzina von Schmeltzer wzniosła dla siebie dwór (rozebrany w 1944r.) wraz z podwórzem gospodarczym.

13. Uwagi

Przywrócić utracone cechy historyczne.